

Melanický mýval severní *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae)

Melanistic Northern Raccoon *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae)

Václav Mikeš⁽¹⁾

Abstract: A melanistic specimen of the Northern Raccoon (*Procyon lotor*) was shot at Hatín (Jindřichův Hradec District, South Bohemian Region, Czechia) on 5th November 2014. The animal was misidentified as a Raccoon Dog (*Nyctereutes procyonoides*) due to unusual coloration and the erroneous determination was not recognized until 2018, when the author of the paper examined available photographic evidence. There are only eight published records of Northern Raccoons in South Bohemia so far.

Key words: alien species, the Czech Republic, invasive species, melanism, mutation, new record, Palearctic.

Mýval severní (*Procyon lotor*) je druhem medvědkovité šelmy s přirozeným areálem rozšíření zahrnujícím Severní a Střední Ameriku (Stubbe 1993). Jako kožešinové zvíře se dostal i do palearktické oblasti, kde nyní mimo jiné žije ve volnosti ve velké části střední Evropy, kde se dále šíří a jeho početnost zde exponenciálně roste (Salgado 2018). V Česku byl mýval v letech 1991–2012 zaznamenán v 85 kvadrátech faunistického mapování, což odpovídalo 13,5 % rozlohy státu (Anděra & Gaisler 2012). Z jižních Čech bylo prozatím zveřejněno osm záznamů mývala severního (Anděra & Červený 2009, Mikeš 2014).

Dne 5. 11. 2014 došlo na katastru obce Hatín v okrese Jindřichův Hradec (kvadrát 6855) k odstřelu šelmy (obr. 1 v barevné příloze 8), která byla determinována jako psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*). V roce 2018 se k fotodokumentaci uvedeného zástřelu náhodně dostal autor tohoto příspěvku, který v úlovku rozpoznal melanického mývala severního. Melanismus je fenomén, při kterém je u daného druhu živočicha na úkor ostatních barev v abnormální míře zastoupené černé zbarvení (Majerus 1998). Důvodem nesprávné determinace střelené šelmy byla zřejmě absence příčného pruhování na ocase daného jedince, což je znak, který k určování mývala používá značná část laické veřejnosti (vlastní zkušenost autora). Na záměny mývalů severních a psíků mývalovitých v mysliveckých kruzích upozorňují i Anděra & Gaisler (2012).

Ve střední Evropě se problematice variability zbarvení mývalů severních věnovali Michler & Köhnmann (2010). Zmínění autoři v Meklenbursku-Předním Pomoransku analyzovali zbarvení celkem 421 mývalů severních, z nichž 90 % mělo typické šedo-žluto-načervenalé zbarvení, 8 % bylo převážně černo-šedé zbarvených a zbývající 2 % tvořili melaničtí jedinci. Do poslední zmíněné kategorie spadali jedinci, u kterých nebylo rozeznatelné příčné pruhování ocasu, nicméně stále s přítomnou znatelnou obličejovou maskou. Mýval severní střelený v Hatíně by svým zbarvením spadal právě do této kategorie. Melaničtí mývali severní jsou samozřejmě známi i ze svého přirozeného areálu rozšíření, jak shrnuje např. Searle (1968). Na území Spojených států amerických byli v minulosti černě zbarvení mývali chováni na farmách. Nikdy se však nejednalo o zcela černé jedince, nýbrž o jedince s přítomným šedým zbarvením v oblasti hlavy (Whitney 1931). Zajímavé je, že až 30% zastoupení tmavě, popřípadě černě zbarvených, mývalů severních ve středním Německu, je dáváno do souvislosti právě s chovem takto zbarvených zvířat na kožešinu v minulosti v této oblasti (Michler & Köhnmann 2010).

¹⁾ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 242/1, CZ – 370 51 České Budějovice,
e-mail: mikes@muzeumcb.cz

Poděkování

Děkuji V. Vořířelovi za pomoc se zdokumentováním zástřelu melanického mývala a poskytnutí fotodokumentace.

Literatura

- Anděra M. & Červený J. (2009): Velcí savci v České republice – rozšíření, historie a ochrana. 2. Šelmy (Carnivora). – Národní muzeum, Praha, 213 p.
- Anděra M. & Gaisler J. (2012): Savci České republiky: popis, rozšíření, ekologie, ochrana. – Academia, Praha, 285 p.
- Majerus M. E. N. (1998): Melanism. Evolution in action. – Oxford University Press, Oxford, 338 p.
- Michler F.-U. & Köhnemann B. A. (2010): Notizen zur Fellfärbung des Waschbären. – Labus 32: 46–52.
- Mikeš V. (2014): Zástřel mývala severního – *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae) na Českobudějovicku. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 54: 217–218.
- Salgado I. (2018): Is the raccoon (*Procyon lotor*) out of control in Europe? – Biodiversity and Conservation 27(9): 2243–2256.
- Searle A. G. (1968): Comparative genetics of coat colour in mammals. – Logos Press Limited, London, 308 p.
- Stubbe M. (1993): *Procyon lotor* (Linné, 1758) – Waschbär. – In: Stubbe M. & Krapp F. (eds), Handbuch der Säugetiere Europas. Band 5: Raubsäuger – Carnivora (Fissipedia). Teil I: Canidae, Ursidae, Procyonidae, Mustelidae 1: 331–364, AULA-Verlag GmbH, Wiesbaden.
- Whitney L. F. (1931): The raccoon and its hunting. – Journal of Mammalogy 12(1): 29–38.

Došlo: 27. 12. 2018

Přijato: 7. 3. 2019

Obr. 1 – Strašník dalmatský (*Scutigera coleoptrata*) v depozitáři historie umění Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (foto H. Rulíšek 22. 6. 2018).

Fig. 1 – *Scutigera coleoptrata* in the art history depository of the South Bohemian Museum in České Budějovice (photo by H. Rulíšek 22. 6. 2018).

Obr. 1 – Melanický mýval severní (*Procyon lotor*) střílený u Hatína, okres Jindřichův Hradec (foto V. Voťřel 5. 11. 2014).

Fig. 1 – Melanistic Northern Raccoon (*Procyon lotor*) shot at Hatín, Jindřichův Hradec District (photo by V. Voťřel 5. 11. 2014).